VIVA VOX...

(Costin Popa – 24 mai 2010)

... este deja un brand. Sintagma s-a născut prin spiritul primului Festival Studențesc „Opera Viva", în 2009, la Cluj-Napoca. Atunci, un workshop cu tema „Quo vadis, opera?" a susținut necesitatea revigorării teatrului liric prin restabilirea primordialității vocii în duelul cu concepțiile regizorale din ce în ce mai aberante, mai îndepărtate de spiritul opusurilor. Ideea a prins și iată că ediția 2010, a doua, a Festivalului Studențesc de Operă a căpătat numele emblematic „Viva Vox".

Și în acest an, proiectul a fost realizat de Academia de Muzică „Gheorghe Dima", în parteneriat cu Asociația Patronilor și Meseriașilor, Opera Maghiară și Opera Națională Română Cluj-Napoca, cu multiplul sprijin a trei ministere (Educație, Cultură, Muncă), al Consiliului Național de Formare Profesională a Adulților, al Consiliilor Județean, Local și al Primăriei din municipiul de pe Someș. În prima parte a lunii mai, Clujul a devenit astfel centrul pulsant al vieții studențești de operă din România și Ungaria. Academii și Universități de Muzică din Cluj, București, Iași, Timișoara, Oradea, Szeged și Debrecen și-au trimis reprezentanții, cca 400 în total, pentru a oferi publicului și colegilor spectacole în fiecare seară. Un uriaș efort organizatoric dus la bun sfârșit și cu brio de energicul management al festivalului, prin prof. univ. dr. Francisc Fuchs, director de program și dr. Ina Hudea, director executiv.

Cum se întâmplă în asemenea situații, stadiile de pregătire vocală și actoricească au apărut în realitatea lor, cu tot evantaiul de nuanțe: glasuri de importantă perspectivă sau destinate unor cariere mai modeste, interpretări scenice afișând talente deosebite sau construcții prin muncă asiduă, tehnici vocale sigure sau în curs de desăvârșire, preparative mai mult sau mai puțin avansate. Dar numitorul comun a fost preocuparea pentru artă, pasiunea, seriozitatea, implicarea în spectacol, tendința de autodepășire. Atmosfera de bună dispoziție a domnit pretutindeni. A fost păcat că tinerii artiști nu au putut să se observe între ei decât parțial – o prezență la Cluj pe tot parcursul festivalului ar fi implicat eforturi financiare mult sporite – dar și în aceste condiții, schimbul de idei a fost intens. Mai păcat a fost însă că, în afara directorului Operei Maghiare din Cluj-Napoca, niciun alt manager din țară nu a vizionat producțiile. Ar fi fost o importantă și utilă documentare atât prin prisma explorării vocilor cât și prin cea a identificării sau confirmării unor regizori și șefi de orchestră.

Să panoramăm...

Se cuvine remarcat numele lui Octavian Jighirgiu, autorul mizanscenei spectacolului O noapte furtunoasă de Paul Constantinescu, prezentat de Facultatea de Interpretare Muzicală a Universității de Arte „George Enescu" din Iași. Tânărul regizor s-a dovedit un minuțios arhitect de personaje cu atitudini potrivit integrate comediei, totul păstrat în limitele expresiei decente. Interpreții l-au urmat cu mare dăruire. Conducerea și pregătirea muzicală au fost, în egală măsură, de bună calitate, grație Consuelei Radu-Țaga.

Inventivitatea debordantă a fost consemnul cu care Ionel Pantea, maestru al cântului și regiei, a înzestrat spectacolul final, de gală, cu opera Nunta lui Figaro de Mozart (numai primele trei acte). Cu ingeniozitate, Ionel Pantea a reușit și adunarea în unic cadru a unui pretențios colaj de scene

lirice, de la Mozart și Beethoven la Wagner și Richard Strauss, prezentat sub genericul Café Belcanto, producție a Academiei clujene de muzică.

scenă din O NOAPTE FURTUNOASĂ

scenă din NUNTA LUI FIGARO

scenă din CAFE BELCANTO

Excelentă a fost și pregătirea muzicală a operelor **Ora spaniolă** și **Copilul și vrăjitoriile**, opusuri raveliene de maximă dificultate. Realizarea se datorează Studioului de operă „Bárdi Sándor" de la Facultatea de Muzică a Universității din Szeged, maeștrilor dr. Temesi Mária, D. Szécsi Edit, Andrejcsik István, Altorjay Tamás și Csengery Adrienne, dirijoare.

Universitatea de Muzică bucureșteană a propus **La tragédie de Carmen** de Marius Constant, un spectacol bine pus la punct în montarea esențializată a Andei Tăbăcaru-Hogea.

scenă din COPILUL ȘI VRĂJITORIILE

scenă din LA TRAGEDIE DE CARMEN

Gala de deschidere a festivalului, ce a reunit tineri și interesanți soliști de la mai toate universitățile participante și spectacolul **Bărbierul din Sevilla** de Rossini au prilejuit reîntâlnirea cu bagheta lui Cristian Sandu, tânăr și remarcabil șef de orchestră, cu aplecare asupra conducerii vocilor în sensul valorizării stilistice a partiturilor, un artist mult prea puțin invitat pe scenele naționale. La producția rossiniană, regia Ancăi Daniela Mihuț a iluminat indispensabila vervă de sorginte buffa.

Un moment inedit a fost la finalul galei inaugurale. Încheiată tradițional cu Brindisi din **Traviata**, prima replică a venit din... public, din partea tânărului Ștefan Pop, proaspăt câștigător al Concursului de canto de la Seoul și al faimoasei competiții Operalia-Plácido Domingo, care în acest an s-a desfășurat pe scena Scalei din Milano. Într-o plăcută și colegială atitudine, tenorul s-a alăturat celor de pe scenă, impulsionându-i parcă la performanță.

Glasuri de perspectivă s-au evidențiat și în concertul-spectacol **De la operă la operetă**, prezentat de Ansamblul de operă „Unideb" al Facultății de Muzică de la Universitatea din Debrecen. Afișul festivalului a fost întregit de Facultatea de Muzică a Universității de Vest din Timișoara, **Don Pasquale** de Donizetti în regia lui Ionel Pantea și a Danei Chifu.

Festivalul a prilejuit și susținerea de către nouă tineri cântăreți a examenului de licență. Vădind lăudabile perspective, toți s-au integrat bine colegilor lor mai mari, atât în seara cu **Rigoletto**, sub bagheta experimentatului Gheorghe Victor Dumănescu, cât și în cea cu **Bărbierul din Sevilla** la Opera Maghiară.

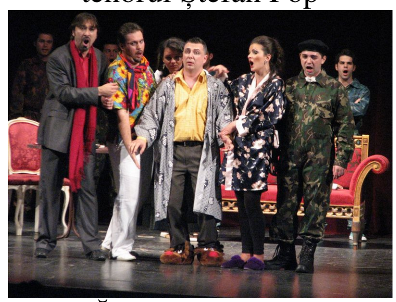
dirijorul Cristian Sandu

tenorul Ștefan Pop

Ansamblul UNIDEB (Debrecen)

scenă din BĂRBIERUL DIN SEVILLA

Master-classes și lansare de carte

Noutatea celor zece zile de festival a fost organizarea unor cursuri de măiestrie de dirijat, regie, impresariat artistic, jurnalism muzical pentru presa scrisă și TV. De altfel, producția cu **Nunta lui Figaro** a fost rodul sesiunilor de studiu conduse de prof. univ. dr. Petre Sbârcea (dirijat) și prof. univ. dr. Ionel Pantea (regie). Cu rulaj permanent în scenă, cel puțin două distribuții complete, întărite cu studenți ai clasei de operă coordonate de conf. univ. dr. Carmen Vasile de la Facultatea de Muzică a Universității din Oradea, au dat viață eroilor mozartieni, sub conducerea muzicală a nu mai puțin de... 13 tineri dirijori, dintre care o remarcă se cuvine a fi făcută pentru sibianul Gabriel Bebeșelea.

Ca titular al clasei de măiestrie jurnalism muzical – presă scrisă, am putut constata nemijlocit buna pregătire a celor 20 de cursanți, studenți la muzicologie din anii I, II, III dar și absolvenți, toți clujeni. Orelor de predare propriu-zise li s-au adăugat workshop-uri în care tinerii au elaborat cronici la spectacolele urmărite în festival, un demers interactiv care mi-au oferit multe satisfacții prin colaborarea cu studenții. Ținta a fost orientarea evaluărilor către estetica vocală ca nucleu al articolelor de critică de operă. Sunt convins că seriozitatea și dovedita aplecare către studiu constituie bunele premise pentru afirmarea unei noi generații de condeieri, de critici muzicali clujeni. La fel ca și pentru viitorii jurnaliști de televiziune, școliți acum de dr. Ina Hudea.

Complementar festivalului, înaintea spectacolului cu **Rigoletto**, pe scena Operei Naționale Române, la fața de cortină, a avut loc lansarea clujeană a monografiei „Ludovic Spiess”, scrisă de semnatarul acestor rânduri și publicată de Editura Curtea Veche. A fost un moment important, ținând cont că marele tenor s-a născut la Cluj și a ales frumosul auditoriu al Operei Române ca

locație a unor importante debuturi. Mezzosoprana Viorica Cortez, președinta de onoare a festivalului, maeștrii Petre Sbârcea, Ionel Pantea și Elena Moldovan au evocat în cuvinte calde marea personalitate a lui Ludovic Spiess, colaborările pe care le-au avut împreună, au rostit vorbe laudative la adresa noii apariții editoriale. Cât despre organizarea lansării, o notă maximă. A fost exemplară!

Absolvenții la jurnalism muzical

scenă din RIGOLETTO

Lansarea volumului LUDOVIC SPIESS

O zi mai târziu, mezzosoprana Viorica Cortez a primit din partea Academiei de Muzică înaltul titlu de Doctor Honoris Causa, în semn de recunoaștere a marii sale cariere.

Unic în România, în această parte a Europei și nu numai, „Viva Vox” a fost un succes remarcabil, ca și anul trecut. Festivalul, un valoros demers al Academiei de Muzică „Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca devenit deja tradițional, se va derula în continuare cu periodicitate de 2 ani.